

RESOLUCIÓ SOBRE LA CARTA MUNICIPAL DE BARCELONA

El PSC té vocació municipalista. Defensar la Carta Municipal és al mateix temps defensar les nostres conviccions i la forma de fer política que ens diferencia clarament de la resta de partits.

La Carta Municipal és la Llei de Barcelona que ha de marcar aquesta nova forma de fer, més progressista, més compromesa en la gestió i resolució de les qüestions que es generen i s'han de resoldre a la pròpia ciutat.

La Carta és la Llei de Barcelona, aprovada per consens després d'un llarg procés de negociació, i que permet obrir nous camins en les relacions entre les administracions i els ciutadans i les ciutadanes. Camins que ens permetin apropar-nos als objectius als quals només es pot donar resposta des del municipalisme. A través de la Carta, Barcelona expressa la seva especificitat com a capital, com a cap d'una àrea metropolitana i com a ciutat líder. En definitiva, és una solució legislativa que li permet dotar-se dels instruments per afrontar els nous reptes del món globalitzat.

És l'hora de fer realitat les idees que durant molt de temps hem estat defensant com a hipòtesi. Amb les eines de què hem disposat fins ara hem aconseguit transformar la ciutat per arribar a la situació actual. Una situació que era un somni fa 20 anys.

La corresponsabilitat de la Carta està clarament definida en el seu contingut, especialment pel que fa a les competències que actualment desenvolupa la Generalitat. En aquest aspecte, cal activar a ple rendiment els consorcis que ja han estat aprovats en el text presentat en el Parlament de Catalunya i amb els quals s'ha avançat en la concreció d'alguns elements que han permès un major control en determinades competències.

El govern de la Generalitat ha demostrat una nova forma de fer en aquest any de mandat. Avui, com mai havia passat durant els governs de CiU, Barcelona se sent Capital de Catalunya, gràcies al suport de les polítiques que es desenvolupen a les diferents conselleries. Aquesta nova forma de fer requereix el màxim esforç, rigor i eficàcia per tal de superar, en el mínim temps possible, les mancances que ha hagut de patir Barcelona fruit de la inoperància i el sectarisme dels Governos de CiU. Els anteriors governs de l'Estat i de la Generalitat van observar aquestes reclamacions d'una major capacitat d'actuació com si fossin una ingerència i una pèrdua de competències. En cap moment ho van contemplar des de l'eficàcia en la prestació dels serveis.

Respecte a les competències de l'Estat, cal accelerar l'aprovació de la Carta. Aquesta aprovació s'ha fet conjuntament des del govern de la ciutat i de la Generalitat. Barcelona, com a motor econòmic, però també polític i social, ha de representar la innovació en el municipalisme de progrés de què fa bandera José Luis Rodríguez Zapatero.

La iniciativa política del PSC en tots els ajuntaments en els quals governa, ha posat de relleu l'èmfasi subscrit a la declaració municipalista de la FEMP, on es recorda l'eficàcia en l'important paper dels municipis a la provisió i prestació de serveis públics, tot garantint un finançament adequat per part de la Generalitat i de l'Administració de l'Estat en el marc dels principis d'autonomia local, suficiència financera, subsidiarietat i diferenciació.

Adoptar els estris legals necessaris per crear un sistema de justícia local, reforçar l'autoritat municipal i establir nous mecanismes de finançament municipal són accions que, de forma òbvia, s'aplicaran en el futur a totes les grans ciutats. Que Barcelona sigui la primera a desenvolupar-lo en l'actualitat és l'oportunitat de demostrar de forma inequívoca que les forces de progrés a Catalunya volem incidir activament en el futur polític de l'Estat. Però també que aquesta incidència ha de permetre el desenvolupament de polítiques a Catalunya extensibles a la resta de l'Estat. Des del PSC de Barcelona cal fer els esforços necessaris per fer arribar aquesta demanda d'una Llei per a Barcelona com un oferiment a compartir amb la resta de grans ciutats.

La millora del règim legal i la millora general del govern local és, doncs, un objectiu que compartim plenament amb la resta de grans ciutats, però que ha de poder desenvolupar-se de forma paral·lela a l'aprovació de la Carta, que no pot patir cap nou tipus de demora a risc de desaprofitar el camí ja recorregut i que tan difícil ha estat acordar a la pròpia ciutat i al Parlament de Catalunya.

La Carta Municipal permet a Barcelona planificar, finançar i gestionar aspectes fonamentals per a la vida quotidiana. D'aquesta manera, Barcelona podrà desenvolupar una justícia millor i més pròxima que garanteixi la seguretat i la convivència; un sistema de seguretat més intel·ligent, que coordini de manera més eficient els diversos cossos policials; una autoritat municipal sòlida i de referència ciutadana; uns serveis als ciutadans més complets i uns mecanismes de finançament suficients i estables.

Per això, cal el reconeixement als governs locals de la capacitat normativa per regular les seves pròpies finances en el marc de la Llei, així com també el reconeixement d'una autonomia pressupostària i de despesa en l'aplicació dels seus recursos i la participació dels governs locals en els impostos propis o en règim de cessió de la Generalitat.

El nou Estatut de Catalunya ha de reconèixer de forma específica el règim especial del municipi de Barcelona, la seva regulació per Llei del Parlament i la necessària participació de l'Ajuntament a les iniciatives legislatives que afectin el seu règim especial.

En aquests moments el desenvolupament de la ciutat de Barcelona és una qüestió compartida amb tots els municipis de l'entorn que constitueixen la ciutat real, l'Àrea Metropolitana de Barcelona. L'Àrea, tot i tenir una extensió i població semblant a la ciutat de Madrid, continua amb un finançament per càpita inferior. La igualació d'aquest finançament és una reivindicació de Barcelona i del conjunt de municipis del territori.

Per aprofundir en la gestió dels serveis municipals comuns de totes les ciutats de l'Àrea és necessari un organisme dotat de nous mecanismes de gestió, econòmics, eficients i concrets, i amb finançament que permetin cobrir les despeses de capitalitat i els serveis compartits amb la resta de municipis que actuen de manera coordinada.

RESOLUCIÓ SOBRE LA CREACIÓ DE L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

L'àrea metropolitana de Barcelona és l'àmbit territorial que comparteixen la ciutat de Barcelona i els prop de quaranta municipis que l'envolten; un espai geogràfic que representa només el dos per cent del territori català però a on hi viuen més de tres milions de persones, es a dir, gairebé la meitat de la població de Catalunya.

La realitat metropolitana de Barcelona és una evidència a tots els nivells, reconeguda tant pels ciutadans que hi viuen com pels qui l'estudien, i també per qui ha d'implantar-hi serveis, infraestructures o qualsevol activitat econòmica. Aquesta realitat només ha estat obviada pels governs autonòmics de CiU, que han percebut els esforços de cooperació entre els municipis metropolitans com la voluntat de crear un contrapès polític, ignorant els avantatges que la coordinació municipal representa per a les condicions de vida de la ciutadania i arribant al despropòsit d'imposar, mitjançant les vigents lleis d'ordenació territorial, una administració metropolitana insuficient i fragmentada.

La partició administrativa del sistema institucional metropolità de Barcelona indueix l'aparició del desequilibris entre municipis veïns, dificultant el desenvolupament d'actuacions integrades, la redistribució de la despesa pública i la igualació de les oportunitats entre les persones.

Això no obstant, la "ciutat de ciutats" metropolitana es configura avui com un espai de convivència, solidaritat i cohesió, generat pels municipis durant dècades de col·laboració i d'intens treball en comú en els organismes metropolitans. La labor desenvolupada pel món local metropolità, coordinada de forma absolutament voluntarista, ha donat fruits molt positius, amb un amplí ventall de serveis públics i d'actuacions de vertebració del territori. I, sobre tot, amb un envejable potencial de projectes comuns, forjats per la ineludible necessitat de seguir progressant cap a una societat més avançada i alhora preparada per a les noves realitats econòmiques que s'imposen arreu. El nou Pla Estratègic Metropolità, impulsat per tots els municipis, és l'instrument compartit per a la diagnosi i la destil·lació de les tendències de futur en tots els àmbits.

La constatació que l'àrea metropolitana de Barcelona és un dels territoris que s'ha mostrat més dinàmic en el conjunt de la Unió Europea, i també el que té unes expectatives de desenvolupament més favorables per als propers anys, ens exigeix, en la nova etapa política que hem encetat, la consecució d'un govern metropolità que permeti afrontar en millors condicions la competència entre les metròpolis europees per liderar el desenvolupament econòmic de les diferents regions del continent.

Els municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona comparteixen el seu present, volen coordinar-se i cooperar amb més profunditat i eficàcia i desitgen també confluïr en el futur en l'equiparació del benestar i de les oportunitats per a tota la ciutadania. Per aconseguir-ho cal que, amb la major celeritat, l'àrea metropolitana de Barcelona sigui explícitament reconeguda com una realitat social i territorial mitjançant un tractament institucional i un model de gestió específic que, respectant les identitats locals, sigui representativa tant dels municipis com de la comunitat, i permeti definir les estratègies i els objectius conjunts, facilitant alhora una gestió integrada i eficient dels serveis públics.

El nou organisme metropolità ha de ser un únic ens estrictament local amb caràcter institucional, i s'ha de basar en els prop de quaranta municipis de la conurbació barcelonina que ja s'integren en alguna de les actuals entitats.

El futur govern metropolità ha de concentrar les competències i funcions de les actuals institucions metropolitanes i incorporar aquelles que siguin lògiques per aplicació del principi de subsidiarietat i els criteris de coordinació, economia i eficàcia en la prestació dels serveis públics; així mateix haurà de disposar dels recursos suficients per a dur-les a terme. Aquestes facultats han d'incloure, necessàriament, la mobilitat i els transports, el cicle de l'aigua i el tractament de residus, les infraestructures i serveis, l'habitatge i l'ordenació urbanística, de manera que es puguin donar respostes efectives i consensuades, en l'àmbit real del sistema metropolità de Barcelona, a les necessitats d'avui i als reptes de demà.

Els regidors i les regidores socialistes reunits a Viladecans, en la segona Convenció Municipal del PSC, davant de la situació i els reptes que els ajuntaments i els altres governs locals catalans tenen plantejats, i en relació a les diferents iniciatives polítiques en curs per a la millora de l'autogovern de Catalunya impulsades pel govern presidit per Pasqual Maragall, així com d'altres de reforma del marc legislatiu i financer dels governs locals acordem el següent.

1.- Els socialistes demanem que el nou Estatut de Catalunya reforci l'autonomia local.

Els ajuntaments catalans s'han convertit en uns governs essencials per la millora del país. Han contribuït decisivament a millorar la qualitat de vida dels seus ciutadans, al reequilibri territorial, a la cohesió social, a la millora del medi ambient, a la dinamització econòmica i a la recuperació de la cultura, les nostres tradicions i la nostra llengua. Els ajuntaments catalans estan compromesos amb Catalunya, i treballen per fer efectiu i real l'autogovern.

Els ajuntaments catalans formen part del entramat institucional de Catalunya, de l'Estat, i d'Europa. Els governs locals son també una administració que té caràcter propi, autònoma i independent de la resta d'administracions, estatal i autonòmica. Els governs locals no volen tuteles, sinó el màxim respecte a la seva autonomia reconeguda a la Constitució Espanyola i a la Carta Europea de l'Autonomia Local.

D'altra banda, els socialistes creiem en la democràcia local com una estratègia per millorar la nostra societat i pensem que Catalunya necessita uns governs locals forts per ser forta i pròspera. Tot això ho assolirem potenciant l'autonomia dels governs locals. Això ens diferencia d'altres forces polítiques que veuen al municipalisme amb desconfiança, i no ha fet res per solucionar els seus problemes estructurals.

Els socialistes creiem que l'aplicació del principi de subsidiarietat no vol dir "subalternitat".

En aquest context reclamem que les modificacions legislatives -i en especial el nou Estatut de Catalunya- siguin coherents amb aquesta idea i reconeguin, tal com ho fa la Constitució, que els ajuntaments son "govern", un dels tres governs de l'Estat, i que gaudeixen d'autonomia política per a la gestió dels interessos de les col·lectivitats a les que representen.

Per això, demanem que el futur Estatut garanteixi l'autonomia dels governs locals, un nucli competencial propi per ells, i que incorpori el principi de subsidiarietat en les relacions dels mateixos amb la resta dels governs i en especial amb la Generalitat.

2.- Els socialistes demanem espais de trobada i coordinació amb els altres governs.

Les relacions entre els governs han d'estar presidits per la lleialtat institucional, la confiança mútua i el respecte a l'autonomia de cadascuna de les administracions. Ara bé, cal insistir en la necessitat de coordinació.

Per això, el reconeixement -i l'apoderament consegüent dels governs locals- que els regidors i regidores socialistes estem reclamant, ha d'anar acompanyat de la potenciació d'espais institucionals de trobada i coordinació, on els temes que afecten a la política local puguin ser debatuts amb la presència del tres governs (l'Estat, les Comunitats Autònomes, els municipis). En aquest sentit aplaudim la iniciativa del govern de l'Estat de reunir la "Conferència sectorial d'assumptes locals" i creiem que cal potenciar-la, sobre tot els moments en que s'està discutint la millora del finançament local.

En la mateixa línia, i per a Catalunya, demanem que el nou Estatut contempli la creació del "Consell de Governos Locals" com a instrument de regulació de les relacions entre la Generalitat de Catalunya i els governs locals catalans.

3.- Els regidors i les regidores socialistes demanem una millora del finançament local que suposi pels governs locals una autèntica autonomia local.

El reconeixement de l'autonomia local ha d'anar acompanyat d'una millora del marc financer dels governs locals. Volem manifestar la necessitat d'avançar en paral·lel en la millora del marc legislatiu i del financer. Sense recursos suficients l'autonomia no és plena.

Per avançar en la millora del finançament local cal ser conscients d'on som. Les administracions locals han patit una insuficiència financera crònica que s'ha agreujat amb el temps per la pressió de les noves demandes ciutadanes i per les polítiques neoliberals desenvolupades durant 8 anys pel govern del PP a Espanya i per 23 anys del govern d'esquena als ajuntaments de CiU a Catalunya.

Durant les darreres dues dècades el percentatge de la participació dels ens locals en el conjunt de la despesa pública s'ha mantingut pràcticament congelada, en el 13%. La comparació amb altres països europeus destaca el baix nivell de descentralització de la despesa a nivell local a Espanya.

Els socialistes hem reclamat, en el passat, una distribució de la despesa pública entre els diferents nivells d'administració de 40% (Estat), 30% (CCAA) i 30% (AALL). Perquè els ajuntaments s'apropin a aquest objectiu cal treballar en diferents aspectes.

Els socialistes defensem un model de finançament local basat en la participació en els ingressos de l'Estat, en els ingressos de la Generalitat, i en els tributs propis.

3.1.- Despesa no obligatòria.

En primer lloc, i abans d'abordar l'augment del finançament local cal dir que existeixen un conjunt de despeses, que estan realitzant els ajuntaments, no vinculades a obligacions competencials. Es tracta del que hem anomenat despeses no obligatòries o impròpies. L'anàlisi realitzat pels ajuntaments de Catalunya del volum d'aquesta despesa ha detectat que, l'any 2002, pujava a 1.911 milions d'euros (xifra que suposa el 33% de la despesa anual dels ajuntaments de Catalunya). D'aquest conjunt de despesa només un terç té finançament específic i per tant la despesa no obligatòria sense finançament dels ajuntaments catalans es situaria en 1.269 milions d'euros l'any 2002.

Per tant, aquesta qüestió suposa una problemàtica de base que han de solucionar la Generalitat i l'Estat de manera proporcional a la competència dels seus respectius governs en aquells serveis seus que els ajuntaments estan suplint. Els socialistes demanem que el finançament d'aquests serveis consolidats es resolgui progressivament en un termini de 10 anys. La resolució d'aquest dèficit estructural es una condició imprescindible perquè els ajuntaments catalans puguin estar en condicions d'acceptar l'assumpció de noves competències delegades per la Generalitat o l'Estat.

Una vegada plantejada aquesta important qüestió, els socialistes pensem que, en segon lloc, cal dotar als governs locals de suficiència i estabilitat financera.

3.2.- Participacions en els impostos de l'Estat.

El sistema actual de participació en la "cistella d'impostos" es millorable i cal aprofundir en el mateix. Caldria augmentar els percentatges de cessió i generalitzar aquest sistema progressivament al màxim de municipis, creant un fons d'anivellament pels municipis més petits.

Els governs locals de Catalunya, per tant, participen en els tributs de l'Estat i poden rebre subvencions incondicionades del mateix origen d'acord amb els criteris legals que s'establiran en la legislació. Aquest ingressos seran percebuts a través de la Generalitat.

3.3.- Participació en els ingressos de la Generalitat.

En tercer lloc, creiem que la redacció del nou Estatut de Catalunya ha de servir per a donar contingut a l'obligació constitucional que té el govern de Catalunya de garantir l'autonomia i la suficiència financera del governs locals.

Actualment el conjunt de transferències del pressupost de la Generalitat cap als ens locals representa en l'any 2005 el 3,7% de la despesa consolidada d'aquest govern. Aquesta xifra a la que s'ha arribat mitjançant l'impuls del govern catalanista i de progrés, que creu en el municipalisme, ens dona idea del camí que encara s'ha de recórrer per tal de millorar el finançament i la prestació de serveis a nivell local. Els socialistes pensem que un increment decidit i sostingut d'aquest percentatge situarà als ajuntaments catalans en condicions d'afrontar els reptes de futur.

Per això, el que proposem és que els governs locals participin en els ingressos tributaris de la Generalitat. Aquesta participació haurà de ser de caràcter incondicionat i consistirà en un percentatge del total dels seus ingressos.

3.4.- Nou Estatut i suficiència financera dels governs locals.

El nou Estatut hauria de contemplar –tal com recull la proposta de finançament local presentada pel govern català- diferents aspectes que tenen per objectiu garantir l'autonomia i la suficiència financera dels governs local catalans.

- El reconeixement de l'autonomia pressupostaria i de despesa en l'aplicació dels seus recursos dels governs locals, incloent les participacions que perceben de la Generalitat i de l'Estat, dels quals hauran de poder disposar lliurement en l'exercici de les seves competències.
- El reconeixement als governs locals de capacitat normativa per regular les seves pròpies finances en el marc de la llei i que les modificacions d'aquest marc per altres instàncies comporti l'obligació d'establir les compensacions necessàries.
- Els ajuntaments hauran de disposar de recursos necessaris per finançar la despesa vinculada als serveis que no els atribueixin les lleis i que responguin a necessitats socials consolidades i no ateses per altres administracions.
- La garantia de que qualsevol nova atribució de competències als governs locals que provingui de la Generalitat estigui acompanyada de l'assignació de recursos necessaris.

4.- El nou Estatut suposarà l'aplicació del principi de subsidiarietat a Catalunya. Els socialistes volem que aquest procés serveixi per millorar la prestació de serveis als ciutadans i crear més benestar i més cohesió.

Els socialistes defensem que el nou Estatut garanteixi l'autonomia local i possibiliti un nou marc en el que els governs locals puguin millorar la seva posició institucional i financera.

L'objectiu últim es generar més benestar, més riquesa i més cohesió a nivell local. Els regidors i regidores socialistes estem convençuts de que és necessari, -una vegada es resolguin els dèficits històrics de finançament local- plantejar un traspàs de determinades competències i serveis cap a l'esfera local. Aquests processos apropiaran els serveis al territori, implicarà als usuaris en la seva prestació i millorarà la seva qualitat.

En la majoria dels serveis a que ens referim (educació, ocupació, habitatge, immigració, etc.) els governs locals no tenen, actualment, competències. L'Estatut, per tant haurà de possibilitar un marc per a que els governs locals puguin estar en condicions en el futur de prestat aquests serveis.

Per tant, els socialistes creiem necessari endegar aquest procés de resituació a nivell local de serveis, tal com ocorre en altres països europeus, amb l'objectiu de fer possible la redistribució de la despesa pública cap als ajuntaments.

5.- Els socialistes demanem que la nova organització territorial serveixi, també, pel reforçament dels governs locals catalans.

Pel que fa a les propostes del Govern de Catalunya d'establir una nova divisió territorial, els regidors i regidores socialistes creuen positiu que s'intenti racionalitzar l'administració a Catalunya. En aquest sentit fem les següents consideracions.

- La reforma ha d'incloure entre els seus objectius acostar els serveis als ciutadans, per millorar-ne l'eficiència en la prestació dels mateixos, i ha de suposar l'aplicació del principi de subsidiarietat a Catalunya.
- La reforma ha de servir per reforçar els governs locals catalans, aprofitant-se la seva experiència de gestió i millorant la seva posició institucional.
- La reforma ha de contemplar la creació de governs locals de segon grau (les regions o vegueries) sobre la base de la reforma de les actuals diputacions. Aquests governs locals han de desenvolupar la seva acció, basant-se en la concertació i en el treball en xarxa.
- Cal evitar la creació de nous nivells d'administració que generin més despesa pública.
- La reforma del Consells Comarcals ha d'anar en la línia de convertir-los en ens clarament locals per la mancomunació voluntària de serveis municipals. En aquests sentit, i com ens instrumentals, podran desenvolupar funcions diferenciades en funció del territori i de les voluntats dels municipis que els formin.